

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΕΤΟΣ 35^ο
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 282

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2023
ΑΛΩΝΑΡΤΣ 2023

ΘΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

...το γλέντησαν μέχρι το πρωί ποντιακά...

Έχοντας πάντα ως βασικό μέλημα μας τη διατήρηση και διάδοση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, πραγματοποιήσαμε στις 8 Ιουλίου 2023 τις θερινές μουσικοχορευτικές εκδηλώσεις στο Κομνήνιο Βέροιας. Η αθρόα συμμετοχή των μελών και φίλων της Λέσχης αλλά και ο καλός καιρός εξασφάλισαν την επιτυχία των εκδηλώσεων.

Η παρουσιάστρια της βραδιάς κ. Τζισιλή Χυσάνθη, καλωσόρισε τον κόσμο και κάλεσε στο βήμα τον Πρόεδρο της Λέσχης κ. Καπουρτίδη Χαράλαμπο, για ένα σύντομο χαιρετισμό. Ο πρόεδρος της Ε.Λ.Β καλωσόρισε και ευχαρίστησε τον κόσμο για την παρουσία του και τη συνεχή στήριξη του στις δραστηριότητες της Λέσχης. Χαιρετισμό απεύθυνε και ο Δήμαρχος Βέροιας κ. Βοργαζίδης Κωνσταντίνος.

Συνέχεια στην 5η σελίδα

Ο «ΚΑΛΟΣ ΜΑΣ» ΓΕΙΤΟΝΑΣ

Στην εξ ανατολών γείτονα μας "φίλη και σύμμαχο Τουρκία" υπάρχουν δύο εθνικές εορτές, η πρώτη είναι στις 30 Αυγούστου και η δεύτερη στις 29 Οκτωβρίου. Αυτές οι γιορτές έχουν άμεση σχέση με τη ζωή του Κεμάλ Μουσταφά του επονομαζόμενου Ατατούρκ, του ιδρυτή της "τουρκικής δημοκρατίας", όπως λένε οι ίδιοι.

Ας δούμε πολύ γρήγορα αυτές τις δύο επετείουστων γειτόνων μας που τις λένε χωρίς ντροπή και εθνικές εορτές.

Συνέχεια στην 2η σελίδα

Τα περισσότερα τοπωνύμια στη γειτονική χώρα είναι ελληνικά ή "ρωμαϊκά", όπως τα χαρακτηρίζει αντιφρονώντας διανοούμενος.

Ο Τουρκοαρμένιος αντιφρονώντας διανοούμενος Σεβάν Νισανιάν, δημοσίευσε στην ιστοσελίδα του έναν χάρτη με ανάλυση των τοπωνυμίων 81 πόλεων στην Τουρκία και με τίτλο "Η Τουρκία των Ρωμιών". Τα περισσότερα τοπωνύμια είναι ελληνικά ή "ρωμαϊκά", όπως τα χαρακτηρίζει ο ίδιος, καθώς οι Τούρκοι προτιμούν να αποκαλούν τους Κωνσταντινουπολίτες - και εν γένει τους Έλληνες στη χώρα - Ρωμιούς. Ο λόγος είναι ότι η ρωμαϊκή αυτοκρατορία είναι νεκρή και δεν απειλεί, αλλά η Ελλάδα υπάρχει ακόμη.

Bu haritayı ben yapmadım. Yarısı yanlıs

Συνέχεια στην 3η σελίδα

Η ξακουστή εικόνα

Το όνομα Μαρία που δόθηκε στην Θεοτόκο ερμηνεύεται ως "Κυρία". Σε όλη την Ελλάδα της έχουν δοθεί δεκάδες ονομασίες για να τιμήσουν την Αγία Θεοτόκο. Οι πόντιοι της δώσανε το όνομα "Παναγία Σουμελά". Το όνομα Σουμελά ετυμολογείται από το όρος Μελά και το ποντιακό ιδίωμα «σου», που σημαίνει «εις το», και έγινε Σουμελά «εις του Μελά». Σύμφωνα με την παράδοση της Ορθόδοξου εκκλησίας είναι έργο του Αποστόλου και Ευαγγελιστή Λουκά και τώρα "αναπαύεται" στο όρος Βέρμιο.

Νέα ανακοίνωση του Οικουμενικού Πατριαρχείου

«Μετά χαράς ανακοινούται ότι κατόπιν νεωτέρας αποφάσεως των τουρκικών αρχών παρεσχέθη άδεια τελέσεως Πατριαρχικής Θείας Λειτουργίας κατά την εορτήν της Κοιμήσεως της Θεοτόκου (15 Αυγούστου) εις την Ι. Μονήν Παναγίας Σουμελά.

Εν τοις Πατριαρχείοις, τη 25η Ιουλίου 2023
Εκ της Μ. Πρωτοσυγκελλίας»

«Παρακάθ σο χωρίον»

Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος

Παίρνω αμέσως θέση δίπλα τους. Η θέση, κι αυτή ακόμα μελετημένη. Σκεφτόμαστε που θα καθίσει ο λυράρης. Που θα καθίσει ο ένας παλιός και που θα καθίσει ο άλλος, για να απαντά στα διστichά του. Που θα κάνουμε χώρο για να έρθει, σαν Αρχηγός στη μέση της βραδιάς, ο Τοάρτιλος να μας ηγηθεί με το τραγούδι του.

Συνέχεια στην 6η σελίδα

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Λάμπ. Πορφύρα 1- Πανόραμα Βέροιας

Τηλ.: 2331072060

Βέροια - Τ.Κ. 59132

Email: info@elverias.gr

Ιδρυτής

+ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ε.Α.ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΗ

ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

ΝΕΑ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ

ΤΗΛ. 23310 90339 - 90234

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

Λ. Πορφύρα 1

591 32 - ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ

Κωδικός 100001

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

08-07-2023

Θερινές εκδηλώσεις στο Κομνήνιο Βεροίας

9-7-2023

Εκπροσώπηση στις εκδηλώσεις του Πολιτιστικού Συλλόγου Αριδαίας

15-7-2023

Εκπροσώπηση στις εκδηλώσεις του Πολιτιστικού Συλλόγου Διαβατού

20-07-2023

Παρουσίαση από το θεατρικό τμήμα του έργου "Το στραβόξυλο" στην Κιβωτό Γρεβενών

21-07-2023 Εκπροσώπηση στις εκδηλώσεις του Π.Σ. Αυγής Κοζάνης

23-07-2023 με 01-08-2023

Προσκύνημα στον Πόντο και συμμετοχή στο "Χορόν Φέστιβάλ" της Τραπεζούντας, από το χορευτικό τμήμα της λέσχης

25 & 26-07-2023

Εκπροσώπηση στις εκδηλώσεις του Πολιτιστικού και Μορφωτικού Συλλόγου Καλλιθέας

Ο «ΚΑΛΟΣ ΜΑΣ» ΓΕΙΤΟΝΑΣ

Γράφει: ο Νίκος Τουμπουλίδης

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Τι γιορτάζουν και από ποιους δανείστηκαν τα χρώματα που τώρα ζουν, ενώ εκατοντάδες χρόνια ανήκαν σε άλλους αλλά το χειρότερο όλων είναι ότι και στις μέρες μας απλώνουν τα πόδια τους σε ελληνικά νερά.

Η Εορτή της Νίκης

Η εορτή της νίκης κατά των Ελλήνων. Πρόκειται για τη νίκη του τουρκικού στρατού επί του ελληνικού, στις 30 Αυγούστου του 1922. Στις 26 Αυγούστου ο Μουσταφά Κεμάλ είχε ηγηθεί των τουρκικών στρατευμάτων στην κοιλάδα του Αφιόν Καραχισάρ με το περιώνυμο παράγγελμα «Στόχος μας είναι η Μεσόγειος! Έφοδος». Στις 30 Αυγούστου ο ελληνικός στρατός ηττήθηκε στο Ντουμλούπιναρ και η υποχώρησή του συνεχίστηκε ως τις 9 Σεπτεμβρίου, ημέρα της άλωσης και πυρπολισμού της Σμύρνης από τους Τούρκους.

Ο εορτασμός της απώθησης του εχθρού, δηλαδή των ελλήνων, στη θάλασσα στη Σμύρνη, στις 9 Σεπτεμβρίου, έχει χαρακτήρα πάντα ανθελληνικό. Κομπάρσοι αναπαριστούν τη σκηνή της άλωσης της πόλης, κατεβάζοντας την ελληνική σημαία και αντικαθιστώντας την με τα τουρκικά χρώματα.

Η Εορτή της Δημοκρατίας.

Στις 29 Οκτωβρίου όμως είναι η πιο μεγάλη εθνική γιορτή, η εορτή της Δημοκρατίας. Μετά την απώθηση του ελληνικού στρατού η Συνθήκη των Σεβρών ακυρώθηκε από τη Συνθήκη της Λωζάννης, στις 24 Ιουλίου του 1923. Στις 2 Οκτωβρίου οι Σύμμαχοι εκκένωναν την Κωνσταντινούπολη. Διάφορα ξένα κράτη, μεταξύ των οποίων η Γαλλία και η Γερμανία, είχαν αναγνωρίσει de facto το καθεστώς της Άγκυρας. Το βράδυ της 29ης Οκτωβρίου του 1923 ο Μουσταφά Κεμάλ αποφάσιζε να ανακηρύξει επισήμως τη Δημοκρατία της Τουρκίας.

Όλες οι επίσημες εορτές στην Τουρκία γιορτάζονται με τον ίδιο τρόπο εκτός από κάποιες τοπικές αποχρώσεις, ενώ το τελετουργικό είναι το ίδιο σε όλη τη χώρα. Κάθε πόλη ή χωριό, έχει σαν τόπο εορτασμού του, την κεντρική πλατεία, η οποία δεν νοείται χωρίς ένα ή δύο αγάλματα του Ατατούρκ και πάντα εχθροί τους είναι οι έλληνες.

Η εθνικιστική έξαρση που κατά καιρούς βλέπουμε

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2023

23-07 έως 01-08-2023

Εκδρομή στον Εύξεινο Πόντο και προσκύνημα στις αλησμόνητες πατρίδες μας

23-08 έως 26-08-2023

Συμμετοχή της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας στο 6° φεστιβάλ παραδοσιακών χορών του Δήμου Βέροιας

«Το στραβόξυλο»
στη Κιβωτό Γρεβενών

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε η τρίτη παράσταση της θεατρικής ομάδας της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας το «Στραβόξυλο» του Δημήτρη Ψαθά. Το έργο ανέβηκε στην Κιβωτό Γρεβενών, σε συνεργασία με τον τοπικό πολιτιστικό σύλλογο.

Η παράσταση χάρισε γέλιο στον κόσμο που χειροκρότησε θερμά όλους τους ηθοποιούς. Το ανοικτό δροσερό αμφιθέατρο, η άριστη ερμηνεία των ηθοποιών και η συμμετοχή του κόσμου δίνουν τη δύναμη στους ερασιτέχνες ηθοποιούς και στο μάετρο σκηνοθέτη Λευτέρη Τσαχουρίδη να συνεχίσουν ακόμη πιο δυνατοί και υποσχόμενοι ότι έρχονται και άλλες παραστάσεις με ακόμη περισσότερα έργα.

εναντίον της Ελλάδας από την πλευρά της Τουρκίας κάθε φορά που θυμούνται τις βραχονησίδες, την Κύπρο, το Αιγαίο και πολλά ακόμη έχουν τη ρίζα τους πολύ βαθιά και τίποτε δεν είναι τυχαίο αφού σχεδόν σε όλα τα θέματα το Ελληνικό κράτος και το Τουρκικό καθεστώς έχουν εκ διαμέτρου αντίθετες θέσεις, που φυσικά εξυπηρετούν τα αντίστοιχα οικονομικά και στρατηγικά συμφέροντά τους. Παρά τις πρόσφατες λυκοφιλίες των δύο ηγετών είναι η στιγμή που ο ελληνοισμός πρέπει να πει:

''ΦΤΑΝΕΙ ΠΙΑ''

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΤΗΣ Ε.Α. ΒΕΡΟΙΑΣ

Λειτουργεί καθημερινά πλην
Παρασκευής και Σαββάτου
από τις 17:00 έως τις 21:00.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

e-pontos.gr

pontostv.gr

verianet.gr

inveria.gr

alexandriamou.gr

24oresimathia.gr

pliroforiodotis.gr

laikoyra.gr

faretra.info

veriamou.blogspot.com

βεροιώτης.gr

alexandrea-gidas.gr

imathia-live.blogspot.com

blogspotantheimia.com

ammosimathia.blogspot.com

idisi-gr.blogspot.gr

arive.gr

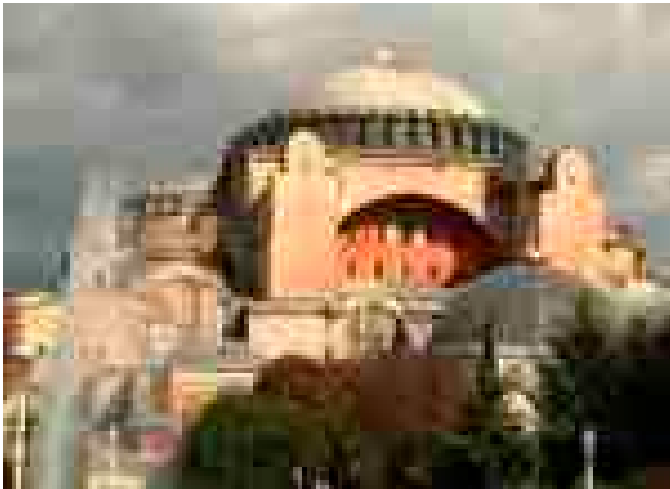
efxinospontos.gr

Τα περισσότερα τοπωνύμια στη γειτονική χώρα είναι ελληνικά ή “ρωμαϊκά”, όπως τα χαρακτηρίζει αντιφρονούντας διανοούμενος.

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Να πούμε παρεμπιπτότως ότι ο 66χρονος Νισανιάν φέρεται να έχει μια καταδίκη συνολικά 17 ετών στην Τουρκία, λόγω των πεποιθήσεών του όπως υποστηρίζει. Όταν κατά την έκτιση της ποινής έλαβε το 2017 άδεια εξόδου (του έδιναν μία ανά τρίμηνο), πήρε ένα ταχύπλοο και βρέθηκε στη Λέσβο, όπου ζήτησε πολιτικό άσυλο. Αφέθηκε να ζήσει ήσυχος στη Σάμο δυο χρόνια, αλλά το 2019 άρχισε η πολιτεία να του κάνει τη ζωή δύσκολη και το 2022 απελάθηκε. Μετά από περιπλανήσεις στην Ευρώπη και στην Αρμενία, κατέληξε να ζει τώρα στο Μαυροβούνιο.

Πρόκειται για μια ιστορία από παράδοξη έως σκοτεινή, όπου κανείς δεν ξέρει τα πραγματικά αίτια της απέλαισης και αν ήταν όντως βάσιμα όσα υπαινίσσονταν οι ελληνικές αρχές για το ρόλο του, ή τα σχετικά αφελή περί αγοράς ακινήτων. Πολλές φορές εξάλλου κάνοντας αθώα αυτό που πιστεύουμε, εξυπηρετούμε άλλους παράγοντες άθελά μας. Όπως και να έχει, οι γλωσσολογικές αναλύσεις του έχουν ενδιαφέρον, μια που ο ίδιος είναι λεξικογράφος.

Ως προς την ουσία, δηλαδή το μικρό αυτό λεξικό, όπως είναι γνωστό ήδη πολλά τοπωνύμια απλά μεταφράστηκαν στα τουρκικά για να μην ηχούν ελληνικά ή και άλλαξαν εντελώς με εντολή του Κεμάλ Ατατούρκ. Οι Κυδωνίες, για παράδειγμα, απέναντι από τη Λέσβο, που είχαν ιδρυθεί από φτωχούς Μυτιληνιούς μετανάστες γύρω στο 1650 μΧ. μεταφράστηκαν σε Αϊβαλί (που σημαίνει τόπος με κυδώνια). Πολλές ονομασίες δεν στάθηκε δυνατόν να αλλάξουν, όπως η Πέργαμος που λέγεται Bergama και η Καλλίπολη Gellibolu ή η Μίλητος, Milet. Ο συγγραφέας αναφέρεται και σε πολλές πόλεις με αρμενικές ρίζες στην ονομασία τους, αλλά εμείς σταθήκαμε στις ελληνικές.

Ο χάρτης

Ο Νισανιάν τονίζει ότι ο ανωτέρω χάρτης δεν είναι δικό του δημιούργημα και ότι έχει πολλά λάθη, όμως είναι χρήσιμος για δύο λόγους: δείχνει πολλά ελληνικά τοπωνύμια και βοηθάει ως σχετικά σωστός μουσουλίας καθαρά γεωγραφικά, ειδικά τους νεότερους. Ο Νισανιάν αναλύει ο ίδιος τα τοπωνύμια, ως έχουν σήμερα και εξετάζει πόσα είναι τουρκικά αμιγώς και πόσα έχουν κυρίως ελληνική ρίζα.

Η Αδριανούπολη, που πήρε το όνομά της από τον Αδριανό, ονομάζεται Edirne (σύντηξη του ελληνικού τοπωνυμίου) – οι Ούγγροι την λένε Ντρινάπολι. Περίπου 80 χιλιόμετρα πιο πέρα είναι οι Σαράντα Εκκλησίες των Βυζαντινών, που ονομάζονταν KırkKilise (δηλαδή Σαράντα Εκκλησίες στα τουρκικά). Ο Κεμάλ Ατατούρκ έδωσε εντολή να μετονομαστεί σε Kırklareli (των Σαράντα γενικών και αορίστως).

Για την Istanbul των Τούρκων και πολλών άλλων πλέον,

η ελληνική ονομασία Κωνσταντινούπολη άντεξε διεθνώς μέχρι και το 1960 ως Constantinople, με εμάς να θέλουμε να θεωρούμε ότι προέρχεται από την φράση “εις την Πόλιν”. Να θυμίσουμε και ένα θλιβερό σχετικά πρόσφατο σχόλιο στην τελευταία ελληνοτουρκική κρίση, όταν Ιταλός “ειδικός” διεθνολόγος έλεγε απογοητευμένος στο Politico “πώς να βγάλλεις άκρη με αυτούς που εξακολουθούν να λένε την Istanbul, Κωνσταντινούπολη!”

Απέναντι, ο Πάνορμος προφέρεται Bandırma και η επαρχία Sakarya στα Δαρδανέλλια πήρε την ονομασία της από τον ποταμό Σαγγάριο. Η ονομασία της Γιάλοβας, θεωρείται από πολλούς ότι είναι είναι σύνθετη, από τον ελληνικό αιγιαλό και την τουρκική οβά (καθαρός, ομαλός). Ο Νισανιάν αναφέρει ότι η Γιάλοβα είναι χτισμένη πιθανόν στην θέση των αρχαίων Πυλών και της Πυθίας. Από άλλες πηγές ξέρουμε ότι ανήκε στην διοίκηση της Νικομήδειας, και πριν από την ανταλλαγή των πληθυσμών του 1923 είχε 1025 κατοίκους εκ των οποίων οι 520 ήταν Έλληνες, 275 Αρμένιοι και οι υπόλοιποι Τούρκοι. Οι Έλληνες την αποκαλούσαν επίσης και Δρέπανο ή Δρεπάνι.

Η τουρκική Μπούρσα είναι η Προύσα, η τέταρτη σε πληθυσμό πόλη της Τουρκίας. Ο Νισανιάν εκτιμά ότι κτίστηκε κοντά στην αρχαία ελληνική Κίο και ότι η ονομασία έχει πιθανόν σλαβική ρίζα. Εντούτοις Έλληνες γλωσσολόγοι αναφέρουν ότι πήρε το όνομά της από τον βασιλιά Προυσία της Βιθυνίας περίπου το 200 π.Χ. χωρίς κανείς να είναι βέβαιος όμως για την γλώσσα που μιλούσαν τότε οι Βιθυνιοί, λαός που εικάζεται ότι ήταν θρακικής προέλευσης. Όπως και να έχει, η ονομασία υπήρχε από το 200 π.Χ. μέχρι και τα βυζαντινά χρόνια και παρέμεινε με παραφθορά μέχρι σήμερα.

Η Μανίσα είναι η Μαγνησία του Σιπίλου, που είχε αποικισθεί το 900 π.Χ. από ελληνικό φύλο (Μάγνητες) προερχόμενο από το Πήλιο. Εκεί κοντά είναι και το Ινεγκιόλ, παραφθορά της ελληνικής ονομασίας Αγγελόκωμης, βασικό κέντρο της τουρκικής επιπλοβιομηχανίας πλέον, όπως και το Belocome, παραφθορά μάλλον της Βελοκόμης (και Βηλόκωμα), κοντά στο Bilecik. Για το Bilecik ο συγγραφέας πιστεύει ότι η ρίζα είναι σλαβική. Επίσης αναφέρει την Κιουτάχεια (στη βορειοδυτική ασιατική Τουρκία και αυτή), ως ονομασία που προήλθε από την ελληνική πόλη Κοτύαιον ή Κοτυλάειον, που ήταν και πατρίδα του Αισώπου. Οι Ρωμαίοι την ονόμαζαν Κοτύαιουμ/Cotyaeum.

Η Σμύρνη

Η Σμύρνη, για τους Τούρκους Izmir, η τρίτη σε πληθυσμό πόλη της γείτονος, θεωρείται ως μία από τις αρχαιότερες πόλεις της Μεσογείου. Στα 5000 χρόνια της ιστορίας της άλλαξε δύο φορές θέση, όχι όμως και όνομα. Η πρώτη Σμύρνη αναφέρεται από τον Στράβωνα ως Παλαιά Σμύρνη και η δεύτερη χτίστηκε κατά τους ελληνιστικούς χρόνους. Με πιέσεις του Κεμάλ Ατατούρκ, όταν κάπως “ξεχάστηκε” η καταστροφή της Σμύρνης που είχε προκαλέσει διεθνή σάλο, οι ξένοι άρχισαν σιγά-σιγά μετά το 1930 να του κάνουν το χατίρι και να την αναφέρουν πλέον ως Izmir αντί για Smyrna που την ανέφεραν έως τότε.

Η Αλικαρνασός δεν άντεξε στο χρόνο ως ονομασία και λέγεται Bodrum στην Τουρκία, πιθανόν επειδή στην θέση της αρχαίας πόλης οι Ιωαννίτες είχαν χτίσει κάστρο του Αγίου Πέτρου. Από το “Πέτριουμ” φέρεται να κατέληξαν οι Τούρκοι στο Πέτρονι και Πότρονι και τελικά στο Bodrum, που σημαίνει πάντως και κελάρι και υπόγειο (μπουντρούμι).

Για την επαρχία Μούγλα ο συγγραφέας γράφει ότι η χριστιανική επισκοπή ονομαζόταν Μόγλα και στην αρχαιότητα υπήρχε εκεί ένας ελληνικός οικισμός ανάμεσα σε δύο μεγάλες ελληνικές πόλεις της περιοχής. Άλλοι λεξικογράφοι αναφέρουν ότι από την αρχαιότερη ονομασία Μόβωλλα προέκυψε τελικά το μεταγενέστερο αλλά πάντως ελληνικό Μογώλα που κατέληξε στο τουρκικό Μούγλα. Εκεί κοντά είχε γεννηθεί και ο Ηρόδοτος όπως αναφέρει ο Νισανιάν.

Στο βορρά και στον Εύξεινο

Στη βόρεια ακτή της Τουρκίας, το Bartin θεωρείται ότι πήρε την ονομασία του από μία αρχαία ελληνική πόλη, την Παρθενία, ή από τον ποταμό Παρθένιο. Ήταν τμήμα του βιλαετίου της Κασταμονής, που με τη σειρά της ονομάζεται πλέον Καστάμονου από τους Τούρκους. Θεωρείται ότι ως τοπωνύμιο προέκυψε από παραφθορά

της φράσης “Κάστρα Κομνηνών”, επειδή εκεί είχαν αγοράσει γη οι Κομνηνοί όταν ήρθαν από την Κόμνη. Στον Εύξεινο Πόντο, η Σινώπη, που ιδρύθηκε τον 7ο π.Χ. αιώνα από Μιλήσιους, προφέρεται Σινόπ. Πήρε το όνομα της από τη νύμφη Σινώπη, τη θυγατέρα του Ασωπού. Και η Σαμψούντα από Μιλήσιους ιδρύθηκε και ονομαζόταν Αμισός και Σαμισός. Το όνομα Σαμψούντα εικάζεται ότι προήλθε από την μεσαιωνική έκφραση εις Αμισόν και εις Αμισούντα, που σταδιακά έγινε Σαμισούν και Σαμψούντα, κατ' αντιστοιχία του 'εις την Πόλιν'.

Η Giresun είναι η αρχαία Κερασούντα που ιδρύθηκε στα τέλη του 6ου αι. π.Χ. από Έλληνες αποίκους από τη Σινώπη. Η Trabzon είναι η αρχαία Τραπεζούντα, που ιδρύθηκε το 756 π.Χ. από Ίωνες αποίκους και γνώρισε μεγάλη ακμή στα βυζαντινά χρόνια. Η ονομασία Τραπεζούς αναφέρεται στο σχήμα του λόφου πάνω στον οποίο χτίστηκε και που είχε σχήμα τραπέζιου με δύο ρέματα στα αριστερά και δεξιά του. Η Ρίζα εξακολουθεί να ονομάζεται έτσι και παλαιότερα ονομαζόταν Ριζαίον και Ριζούντα, στα ριζά των βουνών. Η Μαλάτεια είναι η αρχαία Μελιτηνή.

Στα ενδότερα

Στα ενδότερα, η Αμάσεια, τουρκικά Amasya, είναι η πατρίδα του Στράβωνα και η ονομασία δεν είναι σαφές από πού προέρχεται. Η Σίβας είναι η ελληνική Σεβάστεια και το Kayseri, η Καισάρεια. Η ονομασία της επαρχίας Κοπυα και της πρωτεύουσάς της, προέρχονται από την βυζαντινή ονομασία Ικόνιο και Κόνιο στην τότε καθομιλουμένη. Άλλοι πιστεύουν ότι η ονομασία προέρχεται από τη λέξη “εικών” επειδή σύμφωνα με έναν τοπικό θρύλο ο Περσεάς αφάνισε τους ντόπιους δείχνοντάς την εικόνα της Μέδουσας προτού ιδρύσει την πόλη.

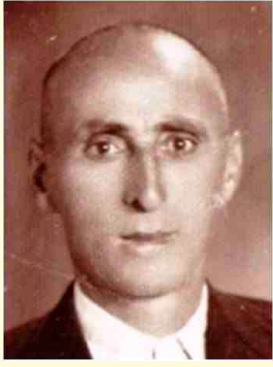
Για την Άγκυρα, όσο ελληνική και αν φαίνεται η ονομασία, δεν υπάρχει ομοφωνία. Ο Νισανιάν θεωρεί ότι είναι ελληνική, αλλά κάποιοι υποστηρίζουν ότι από την εποχή που ζούσαν εκεί Χιτιτίτες, υπήρχε ίσως εκεί ένα λατρευτικό κέντρο που λεγόταν Ankuwaš. Πάντως στην κλασική αρχαιότητα και κατά το μεσαίωνα λεγόταν Άγκυρα, λέξη πλέον ελληνική. Οι Οθωμανοί την προέφεραν μετά Ανγκόρα και Engürü. Το ανκορά επιβιώνει ως λέξη για είδος μάλλινου υφάσματος, αλλά οι Τούρκοι προφέρουν πλέον την πρωτεύουσά τους Άνκαρα.

Στα νότια

Τα Άδανα της Κιλικίας (Adana) ίσως πήραν το όνομά τους από έναν μυθικό ήρωα ονόματι Άδανο, αλλά αυτό αμφισβητείται. Πιθανόν η ονομασία να προέκυψε από τον μυθικό Δαναό και πάντως από τους Δαναούς. Στην ελληνιστική εποχή η πόλη ήταν γνωστή και ως Αντιόχεια της Κιλικίας ή «Αντιόχεια η προς Σάρο». Η Αντιόχεια ονομάζεται από τους Τούρκους Antakya, αλλά είναι εμφανής η ελληνιστική ρίζα. Η Κιλίς ήταν η Κίλιζα στο Βυζάντιο και ίσως υπήρχε εκεί αρχαία πόλη με την ονομασία Κύρρος, όπου το “ρο” έγινε “λάμδα”. Η Έδεσσα δεν επιβίωσε ως ονομασία και έγινε Ούρφα. Η ονομασία της επαρχίας Μπουρντούρ – και Μπουρντούρ – στη νοτιοδυτική Μικρά Ασία προέκυψε από το βυζαντινό Πολυδώριον. Το αρχαιοελληνικό της όνομα ήταν Λιμόβραμα και κατοικείται από το 600 π.Χ. Η επαρχία Αντάλια, διατηρεί ουσιαστικά την ονομασία Αττάλεια, από το όνομα του Αττάλου – του ίδιου που έχτισε το 2ο π.Χ. αιώνα την φερώνυμη στοά στην Αθήνα.

Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος

Ο ΠΟΝΤΟΣ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΑΣ

Ευστάθιου Αθανασιάδη - Τσαντεκίδη (από το ομώνυμο έργο του Γεροστάθη)

Δέν ήκολούθησαν τήν άποψιν του κ. Βενιζέλου· τήν άντέτασσαν· οί Πόντιοι δέν δέχονται.

Ένεκα τής τοιαύτης έπιμονής πολύ πολύ πρό τών έν τή Βουλή δηλώσεών του ό κ. Πρόεδρος εδήλωσεν εις τό Άνώτατον Συμβούλιον (τής ειρήνης) ότι όσα ειπε περί Πόντου είνε προσωπική του γνώμη και ότι οί Πόντιοι τήν άποκρούουν.

Ό κ. Πρόεδρος έθεσεν εις τήν διάθεσιν των όλα τά μέσα, ώστε να επιτύχει ή άποψις των αντιπροσώπων σας, ή γνωστή. Απέτυχε και αυτή. Δι' ό όταν ό Μητροπολίτης ήλθεν εκ δευτέρου εις Λονδίνον (δηλαδή άφου άπέτυχαν οί μετά Τουρκων συνεννοήσεις του μετά δέ των Αρμενίων ουδεμίαν εκλεισεν όριστικήν συμφωνίαν εις Έριβάν) τότε ό κ. Βενιζέλος εκκαμει μίαν ύστατην εκκλησιν προς τούς αντιπροσώπους σας: να ταιριάσουν με τούς Αρμενίους (ή σκηνη εις τό Ξενοδοχείον ΡΙΤΣ). Οί αντιπρόσωποι σας δέν εδέχθησαν, διότι κάποιος γραμματεός της Κοινωνίας των Έθνών κ. Αγνίδης (εκ Ταύρου) έβεβαίωσε τον Άγιο Τραπεζούντος ότι τό ζήτημα του Πόντου θα λυθει. Τότε ό κ. Βενιζέλος ειπε: Νίπτομαι τάς χείρας.

Δέκα όκτώ πληρεξούσιοι της Έθνοσυνελεύσεως του Πόντου στίς 31 Αυγούστου 1920 διακηρύττουν ότι ουδεμία ένδειξις διαφωνίας ύπαρχει μεταξύ των αντιπροσώπων των Ποντιακών οργανώσεων, έν τούτοις τό Έθνικόν Συμβούλιον ευσυνειδήτως επιμένει να διαβλέπει διαίρεσιν και άρέσκεται να καλλιεργει εις ευρύ κύκλον τήν περί τοιαύτης διαφωνίας ιδέαν. Ότι φωράται ύπερβαίνον

και καταχρώμενον τής έντολης αυτου και δικαιοδοσίας, καταβιβάζει τό ζήτημα του Πόντου από της πανεθνικής αυτου περιοχής εις ζήτημα προσωπικών παθών.

Ότι χάριν εις τήν έθελουφλουσαν ταύτην πολιτείαν άμφοτερα τά ρηθέντα σώματα ήλθον εις προστριβάς και διαστάσεις προς όλα τά Έθνικά ήμών κέντρα και τάς έπισήμους αντιπροσωπείας της Έλληνικής Κυβερνήσεως.

Ότι διά των έν τω έπισήμω όργανω των Ποντίων «Έλευθερος Πόντος» συστηματικώς καταχωρουμένων άσεβεστάτων λιβελλογραφημάτων επιζητεί τήν δηλητηρίαση του λαϊκού φρονήματος και τήν διαίρεσιν του Ποντιακού λαου.

Διά ταύτα

Αποκηρύττομεν τό Έθνικόν Συμβούλιον του Πόντου και τό Προεδρείον της Έθνοσυνελεύσεως.

Αφαιρούμεν άπ' αυτών παν δικαίωμα αντιπροσωπείας.

Θεωρούμεν πασαν ενεργειαν αυτών ως ευθύνησαν προσωπικώς τούς ενεργούντας.

Ανδρεάδης Κ., Ζαροκόιλης Κ., Λεοντίδης Ν., Τάντος Ηρ., Βελισσαρίδης Έλ., Θεióπουλος Ν., Λυπηρίδης Τρ, Τηγανās Α., Γιγαντίδης Ν., Κανονίδης Σ., Μεταξās Φ., Τριφτανίδης Π., Γρηγοριάδης Θ., Κογκαλίδης Α., Μεταξās Ι., Δημητριάδης Αχ., Λαζαρίδης Αν., Μιχαηλίδης Ρ.

(συνεχίζεται στο επόμενο τεύχος)

Παρακάτω αντιγράφω από τό Αρχείο του Έθνικου Συμβουλίου Βατούμ μερικά έγγραφα για να αντιληφθει ό αναγνώστης τίς αλληλοσυγκρουόμενες αποφάσεις των διαφόρων σωματείων και τή δράση της αντιπολίτευσης (αντιβενιζελικών όπαδών του Χρυσάνθου). Ό Θ. Θεοφύλακτος τηλεγραφεί από τήν Κωνσταντινούπολη στίς 14-5-1920 στο έθνικόν Συμβούλιον Βατούμ... Χρυσάνθος εδήλωσεν ότι τό Έθνικόν Συμβούλιον και έν αι Ρωσσία οργανώσεις (αι έθνικαι) όφείλουν να παύσουν ύφιστάμενα ως πολιτικά τουλάχιστον σωματεία.

-Τό Έθνικόν Συμβούλιον γράφει στον Χρυσάνθον. Κωνσταντινούπολη στίς 29-6-1920. Δεδομένου ότι πάντοτε ό Χρυσάνθος παρίστα τον Βενιζέλον ως υίοθετήσαντα τό ζήτημα Πόντου, ότι τουτο κατά τάς δηλώσεις του Σεβασμιωτάτου εύρίσκετο εις πολύν ευχάριστον σημειον, πώς εξηγούνται αι δηλώσεις Βενιζέλου ότι θεωρεί όλως άπίθανον να ληφθει περί αυτών (Ποντίων) ειδική πρόνοια πλην των γενικών έγγραψεων.

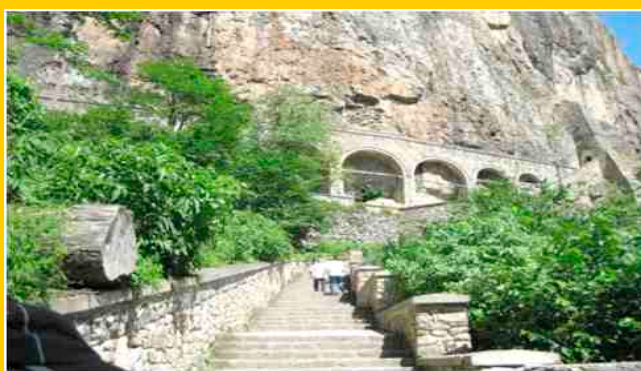
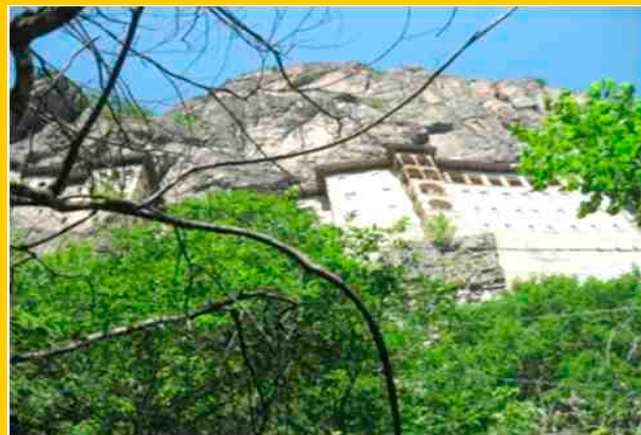
-Τό Έθνικόν Συμβούλιο στίς 30-6-1920 άποστέλλει προς τάς άπανταχού επιτροπείας Ποντίων αντίγραφον εκθέσεως προς τό οικουμενικόν πατριαρχείον δι' επανόρθωσιν των πρό των δύο σωμάτων ανακριβών δηλώσεων του Σεβασμιωτάτου Τραπεζούντος έν σχέσει με τήν νομικήν ύπόστασιν και τήν Παμπόντιον αντιπροσωπευτική ιδιότητα της Έθνοσυνελεύσεως των Έλλήνων του Πόντου.

-Η αντιπροσωπεία του Γενικου Συμβουλίου στίς 31-7-1920 γράφει από τήν Κωνσταντινούπολιν στο Βατούμ. Το πατριαρχείον άνεγνώρισεν αντιπροσωπείαν, χωρίς αυτή να τό επιζητήσει. Ό κύκλος Χρυσάνθου εκινήθη, έθορύβησε διά μερίδος του τύπου, έχαρακτήρισε τήν Έθνοσυνέλευσιν επαναστατικήν, τήν τηρηθεισαν ουδετερότητα του Χρυσάνθου ως σωτήριον διά τον Πόντον...

-Ό σύνδεσμος Θεσσαλονίκης στίς 18-8-20 δι' έγγραφου του προς τά πατριαρχεία διασποράς με τήν στάσιν του Χρυσάνθου έν σχέσει με τήν έθνοσυνέλευσιν, προς ήν έν τούτοις ουτος συνιστά προηγουμένως να στείλει αντιπροσώπους, δηλοι ότι παύει να έχει εμπιστοσύνην εις αυτον, εκφράζει ζωηράν λύπην διότι τά Πατριαρχεία δέχονται να τον ακούσουν, ερήμην των Ποντίων, ως ανώτατον πληρεξούσιον Ποντίων και Έλληνικής Κυβερνήσεως.

-Ό αντιπρόσωπος Δωδεκανήσου Σκευός Ζερβός τον Σεπτέμβριο 1920 άποκαλύπτει στην αντιπροσωπείαν του Έθνικου Συμβουλίου ότι:

Ουδέποτε αντιπρόσωποι σας συνεργάζοντο· άν ό εις εισήρχετο παρά τω Βενιζέλω, ό άλλος έφευγεν από κοντά του άμέσως.

Σουμέλα Λεν την Παναγιά

Σουμέλα λεν' την Παναγιά
Σουμέλα λεν' και σέναν
θα προσκυνώ την παναγιά
κι έρχουμαι με τ'εσέναν

Εγώ μικρός προσκυνητής
πήγα σην Παναϊαν
και σα τρία τα χρόνια απάν'
επήγα άλλον μίαν

Ση παναϊας το ποτάμ'
τρία μήνας ελάστα
επέμνα οξυπόλυτος
τα τσαρούσα μ' εγράσταν

Εγώ ποντιοπούλ' είμαι
ματώνω κι ματούμαι
ση Σουμελά την Παναγιά
εκεί θα στεφανούμαι

ΘΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

...το γλέντησαν μέχρι το πρωί ποντιακά...

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Η βραδιά ξεκίνησε με τα χορευτικά τμήματα της Λέσχης που έδωσαν και πάλι το βροντερό παρόν. Η διαδοχική εμφάνιση των τμημάτων παιδικού, εφηβικού, καθώς και του τμήματος ενηλίκων εντυπωσίασαν τους

παρευρισκόμενους θεατές. Οι χορευτές έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό και πλημμύρισαν το χώρο της εκδήλωσης με κέφι, ζωντάνια και ενθουσιασμό, ενώ το φινάλε ήταν για άλλη μια φορά εντυπωσιακό με την απόδοση από το ανδρικό τμήμα του Πυρρίχιου χορού (Σέρα).

Τα χορευτικά τμήματα συνόδευσαν στο τραγούδι ο Σπύρος Θεοδωρίδης, στη λύρα ο Βασίλης Στεφανίδης, Κώστας Καπουρτιδής και Ελένη Παπαδοπούλου, στο αγγείο ο Κώστας Καπουρτιδής και στο νταούλι ο Άκης Στολτιδής και η Ξένια Παπαδοπούλου.

Ο χοροδιδάσκαλος Βαγγέλης Ιντζεβίδης μαζί με τους συνεργάτες του έδειξαν για άλλη μια φορά ότι η συνεργασία και η σύμπνοια αποδίδει ζηλευτά και ωραία αποτελέσματα.

Η βραδιά συνεχίστηκε με πλούσιο παραδοσιακό ποντιακό πρόγραμμα, με τους Σταύρο Σαββίδη, Γιάννη Κατωτοκίδη στο τραγούδι, το Δαμιανό Ακριτίδη και Ηλία Παγκαλίδη στη λύρα, το Βασίλη Φολίνα στο αγγείο, τους Δημήτρη Ουσταμπασίδη και Άκη Στολτιδής στο νταούλι.

Ευχαριστούμε θερμά όλα τα μέλη των τμημάτων, τον χοροδιδάσκαλο κ. Βαγγέλη Ιντζεβίδη, την υπεύθυνη των τμημάτων κ. Ζωή Κουρούκα τους εφόρους τμημάτων και εκδηλώσεων κ. Γιάννη Κοτίδη και Τριαντάφυλλο Στεργιάδη αντίστοιχα, την υπεύθυνη ματιοθήκης κ. Λένα Μιχαηλίδου και Στέλλα Χησάββα και ιδιαίτερα τους γονείς των παιδιών που είναι πάντα αρωγοί στην προσπάθεια της Λέσχης για την διάσωση και διάδοση της παράδοσης και του πολιτισμού μας.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους, ο Δήμαρχος Βέροιας κ. Βοργιαζίδης Κων/νος, ο Αντιδήμαρχος Τεχνικών και πρώην πρόεδρος της λέσχης κ. Τοσαουρίδης Αλέξανδρος, η αντιδήμαρχος υγείας και κοινωνικών υποθέσεων κ. Γιούλα Μπατοσάρα, ο Αντιδήμαρχος καθαριότητας-περιβάλλοντος κ. Παπαδόπουλος Βασίλης, ο Αντιδήμαρχος Πολιτισμού κ. Ασλανίδης Λάζαρος, η Αντιδήμαρχος παιδείας κ. Τζίμα Συρμούλα, ο αντιδήμαρχος ψηφιακής τεχνολογίας κ. Γρηγοριάδης Καλλίστρατος, ο πρόεδρος της ΔΕΥΑΒ κ. Στέργιος Διαμάντης...

Ευχαριστούμε θερμά τους χορηγούς της εκδήλωσης και ιδιαίτερα το συν διοργανωτή δήμο Βέροιας καθώς και όλα τα ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα του νομού για την προβολή της εκδήλωσης.

Το Δ.Σ. της Λέσχης επιθυμεί να ευχαριστήσει επίσης όλους τους συντελεστές που συνέβαλαν στην προετοιμασία και την πραγματοποίηση της εκδήλωσης αλλά κυρίως να ευχαριστήσει όλους τους φίλους και τα μέλη της Λέσχης που τίμησαν με την παρουσία τους την εκδήλωση, χόρεψαν και διασκέδασαν, διατηρώντας το κέφι αμείωτο μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες.

Λαϊκοί χορευτές από 64 χώρες παρευρίσκονται στο Διεθνές Φεστιβάλ Χορών της Τραπεζούντας

Το τρίτο Διεθνές Φεστιβάλ Horon, το οποίο διήρκεσε έξι ημέρες, από 25 έως 31 Ιουλίου, με τη συμμετοχή χορευτών από 64 χώρες στέφθηκε με απόλυτη επιτυχία στην Τραπεζούντα.

Το Horon είναι ένας διάσημος λαϊκός χορός μοναδικός στην Τραπεζούντα, με κόσμο να χορεύει χέρι-χέρι.

Το σύνθημα του φετινού φεστιβάλ είναι για άλλη μια φορά «64 Χώρες... Χέρι-χέρι...».

Με οικοδεσπότη τον μητροπολιτικό δήμο, με την υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού και του γραφείου του κυβερνήτη, το φεστιβάλ ξεκίνησε με μια πορεία που πραγματοποιήθηκε μπροστά από την πλατεία Ατατούρκ. Ομάδες λαϊκών χορών από 64 χώρες περπάτησαν με τις σημαίες των χωρών τους.

Εκπρόσωποι της Ελλάδας, της Ινδονησίας, της Παλαιστίνης, της Γεωργίας, της Ινδίας, του Ιράν, του Κοσσυφοπεδίου, της Μολδαβίας, της Πολωνίας, της Ρωσίας, της Σερβίας, της Ιορδανίας έδωσαν τα χέρια και παρουσίασαν το σόου ' Horon ' με τη συνοδεία της λύρας.

Ο Murat Zorluoğlu, δήμαρχος της Τραπεζούντας, δήλωσε ότι εργάζονται επιμελώς για να κάνουν την πόλη πιο ελκυστική, ευχάριστη και βιώσιμη πόλη. «Ο συντομότερος τρόπος για να γίνει αυτή η πόλη μια πιο ευχάριστη πόλη είναι να αυξηθούν οι πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και αθλητικές δραστηριότητες στην πόλη».

Εμείς να σχολιάσουμε αν αυτά που λέει ο δήμαρχος τα ακούει και τα ασπάζεται η κεντρική διοίκηση γιατί με αυτά που ακούμε και βλέπουμε στις ενέργειες των γειτόνων μας μάλλον κάτι δεν πάει καλά.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΥ ΑΓΟΡΑΣ

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης πραγματοποιήθηκε λαχειοφόρος αγορά. Οι αριθμοί που κερδίζουν από ένα σπάνιο συλλεκτικό βιβλίο είναι: 11, 75, 156, 228, 301, 369, 454, 500, 562, 678, 753, 805, 888, 920 και 994. Τα δώρα μπορείτε να τα παραλαμβάνετε από τη γραμματεία της λέσχης κάθε Πέμπτη και Κυριακή απόγευμα.

«Παρακάθ σο χωρίον»

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Ένας ένας οι εραστές της τέχνης (ερασιτέχνες) μπαίνουν στο μαγαζί, και η ίδια εγκάρδια σκηνή επαναλαμβάνεται. Ο Νικόλας ο οδοντίατρος, ο Σίμος ο «ψηλόν», ο Σταύρος λυριτσίδων γενεάς, ο Γιώτης ο τραγουδιστής, ο Ιορδάνης ο στιχουργός, ο Βασίλης ο χοροδιδάσκαλος, ο Γαβράς ο λυράρης, πατήρ ή υιός, ο δυναμικός κυρ Αντώνης με τα στιχάκια για τον Τριπόταμο, ο Αντρέας που χτίζει τους κεμεντζέδες, ο Λάζαρος με τη βροντερή φωνή και το θερμό βλέμμα, τα παιδιά της Ευξείνου Λέσχης, ο «Δικηγόρον», οι «κουμπάροι» και άλλοι πολλοί που έρχονται τυχαία και πολλές φορές αποτελούν ευχάριστη έκπληξη.

Μερικές φορές όταν μπαίνει κάποια χαρακτηριστική φυσιογνωμία όπως ο Καμπουρίδης ο γιατρός, το τραπέζι συνεγείρεται και ξεσπά σε χειροκροτήματα. Όλοι καταλαβαίνουμε ότι το παιχνίδι έχει χοντρύνει και θέλει αγώνα για να πάρεις σειρά στο τραγούδι, όταν έχεις μπροστά σου έναν χείμαρρο όπως το γιατρό από την Καστανιά. Μετά από μισή ώρα όλοι έχουν πάρει τη θέση τους.

Ακολουθεί άλλη μισή ώρα φαγητού πάνω στο οποίο έχουμε το χρόνο να πούμε τα νέα μας και να αστεειευτούμε γρήγορα γρήγορα, ξέροντας ότι σαν βγει η λύρα οι ομιλίες δεν επιτρέπονται. Αυτά γράφονται και στα «Διερμενίας για το παρακάθ», στο κάδρο που έχει κρεμάσει σε περίοπτη θέση στο μαγαζί ο Νικόλας ο οδοντίατρος, θέλοντας να θέσει κανόνες στη μυσταγωγία μας. Εδώ μπορούμε όλοι να μιλήσουμε τη γλώσσα της ράτσας μας, χωρίς να μας κοιτάζουν κάποιοι παράξενα. Λέξεις ξεχασμένες βγαίνουν από το χρονοντούλαπο και τα βιβλία, για να αποχτήσουν ήχο και νόημα.

Να ακουστούν εύχη στα αυτιά μας.

Πάντα πρωταγωνιστής σε αυτό το μισάωρο είναι ο αγαπητός μας Κυριάκος, ο γίγαντας με την αγνή ψυχή, που στρώνει το τραπέζι και μας περιποιείται σαν αδέρφια του. Ο ίδιος έχει πει πως όταν μαθαίνει ότι θα έρθει η «μεγάλη παρέα», τρέχει να έρθει στο μαγαζί γιατί τον ευχαριστεί να μας φιλεύει. Έχει τι χάρη του και αυτό το μισάωρο, πολλά λέμε, πολλά ακούμε όλα χρήσιμα.

Κάποιος τότε παίρνει την πρωτοβουλία να δώσει εντολή σε έναν από τους λυράρηδες να πάρει τη λύρα και είναι δύσκολη η επιλογή καθώς είναι τόσοι πολλοί. Συνήθως παίρνει το τιμόνι ο Γιώτης ο καλλιτέχνης και το ταξίδι ξεκινάει. Οι σκοποί απλοί, δωρικοί πάντα επιτραπέζιοι «...Μα την Παναΐα λέγω», «... Βαρύν λόγον μη λέτε ατό», «Μίαν αδά, μίαν ακεί... εσύ τίνος είσαι» έτοιμοι να δεχτούν όλα τα παλαιά δίστοιχα. Αλλά και αυτά τα παμποντιακά «Αητέντς επαπαπέτανεν...», «Τη τρίχας το γεφύρι» μας κάνουν να τραγουδάμε όλοι μαζί ενωμένοι. Με αυτά τα τραγούδια εξηγώ με ποιο τρόπο οι παλαιοί κρατούσαν ενωμένοι για να πολεμούν τον κάθε εχθρό.

Η παρέα ζεσταίνεται σιγά σιγά, πότε με το τσίπουρο, πότε με τα θερμά λόγια του ενός για τον άλλον, πότε με ένα φλογερό δίστιχο για πόνους και καημούς αλλά και για την Πατρίδα που κανένας μας δε γνώρισε.

Όλα κυλούν όπως πάντα. Οι θαρραλέοι όπως ο γιατρός, ο Σύμος, ο Μουχάλτς σηκώνονται όρθιοι να πουν το δίστιχό τους, οι μετριόφρονες τραγουδούν καθήμενοι, ενώ οι εκπαιδευόμενοι επαναλαμβάνουν τα στοιχάκια των άλλων. Άλλες πάλι φορές, σε σκοπούς κυρίως «ομάλ», ανταλλάζονται στιχάκια περιπαιχτικά, ακόμα και της στιγμής αυτοσχέδια και μας κάνουν έτσι απλά «να χαρούμε» κάτι που χρόνια έχει χαθεί από τη σύγχρονη διασκέδαση. Η λύρα αλλάζει χέρια από τον μεγάλο στον μικρό, από τον αυτοδίδακτο στον μουσικό και όλα καταλήγουν στον έναν, τον «Τσάρτιλο».

Ζει πιστεύω και αυτός για αυτή τη μαγική στιγμή, που η παρέα θα τον καλέσει με επιμονή και αυτός με σεμνότητα θα αποδεχτεί την πρόσκληση. Η τρανή λύρα βγαίνει από το θηκάρι. Δεν ακούγεται το παραμικρό και όλοι κρέμονται από το δοξάρι του μοναδικού αυτού ανθρώπου. Η λύρα του «κωδωνίζ» στα αυτιά και τις ψυχές μας και η λαλιά του προξενεί πάντα το ίδιο ρίγος, το ίδιο συναίσθημα όπως τότε την πρώτη φορά, που τυχαία κάποιος πήρε έναν έναν από εμάς και μας έφερε εδώ να τον ακούσουμε.

Συνεχίζεται στο επόμενο τεύχος

6ο φεστιβάλ παραδοσιακών χορών Δήμου Βέροιας

6ο Φεστιβάλ Παραδοσιακών Χορών Δήμου Βέροιας
6th Traditional Dance Festival of Veria

22-23-24-25-26 Αυγούστου

εβδομάδα παράδοσης week of tradition

Συνδιοργάνωση Δήμος Βέροιας Πολιτιστικός Σύλλογος Δήμου Βέροιας

ΤΡΙΤΗ 22/8 ΤΡΙΠΟΤΑΜΟΣ
9:00μμ
ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ
Παρουσίαση χορευτικών

ΤΕΤΑΡΤΗ 23/8 ΠΛΑΤΕΙΑ ΡΑΚΤΙΒΑΝ (ΩΡΟΛΟΙΟΥ)
9:00μμ Παρουσίαση χορευτικών

ΠΕΜΠΤΗ 24/8 ΝΕΑ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ
9:00μμ Παρουσίαση χορευτικών

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25/8 ΕΡΓΟΧΩΡΙ (Λύκειο)
9:00μμ Παρουσίαση χορευτικών

ΣΑΒΒΑΤΟ 26/8 ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ
9:00μμ Παρουσίαση χορευτικών
ΛΗΞΗ ΦΕΣΤΙΒΑΛ

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ 26/8
ΕΝΑΡΞΗ 7:00μμ
ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ από Συλλόγους με εδέσματα της περιοχής τους

Από την Τετάρτη 23 Αυγούστου έως και το Σάββατο 26 Αυγούστου 2023 θα διεξαχθεί στον Δήμο Βέροιας το 6ο Φεστιβάλ Παραδοσιακών Χορών.

Τέσσερις βραδιές γεμάτες χορό, τραγούδι, μουσική απ' όλη την Ελλάδα και τον Πόντο αλλά και από χώρες της Ευρώπης εγγυώνται την επιτυχία του φεστιβάλ.

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας θα συμμετέχει με πολυάριθμο τμήμα χορού τόσο κατά την διάρκεια της παρέλασης στις 22 Αυγούστου κατά την έναρξη του φεστιβάλ όσο και στην τελετή λήξης στον Προμηθέα.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΓΓΕΙΟΥ - ΧΕΙΛΙΑΒΡΙΝ

Στα πλαίσια της διάσωσης και διάδοσης της μουσικής παιδείας του Πόντου, η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας δημιούργησε την κατάλληλη υποδομή για την εκμάθηση των ποντιακών παραδοσιακών μουσικών οργάνων του Αγγείου (Τουλούμ) και του Χειλιαβριν (Γαβάλ ή φλογέρα).

Ο εξαιρετικός και μοναδικός γνώστης των παραπάνω οργάνων Βασίλης Φολίνας θα είναι και για φέτος ο δάσκαλος της λέσχης μας. Τα μαθήματα γίνονται στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους του Πνευματικού Πολιτιστικού Κέντρου στο Πανόραμα, με όλα τα αναγκαία υγειονομικά μέτρα.

Για εγγραφή οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με τη Γραμματεία της Λέσχης, Κυριακή - Πέμπτη, ώρες, 17:00-21:00 στο τηλ. 23310 72060 και στο τηλ. 6983503676